

ALL THE BEST
to all II PU students

II PU KEY ANSWER

Sub: SANSKRIT

संस्कृत विद्यापीठ, चंद्रपुर
Chandrapur, Maharashtra

15-March -2023

SRS PU COLLEGE
Hemapat Road, Chandrapur

Sub Code : 09

Sub : SANSKRIT

Max Marks : 100

Time : 3 Hrs. 15 Min

No. of Questions : 56

PART -A

- I. 5 × 1 = 5
1. सप्त
 2. पुथालिका
 3. भीरवः
 4. शकुन्तला
 5. कम्बल
- II. 5 × 1 = 5
6. विश्वसिति
 7. गण्यानाम्
 8. प्रतिदिनम्
 9. चक्षुषी
 10. योगेन
- III. 5 × 1 = 5
11. (i) कामावशागः
(ii) वायुः
(iii) दिल्ली श्वरः
(iv) बहूपत्यः
(v) प्रेरयतीद्रीयम्
- IV. 5 × 1 = 5
12. हंसः
 13. वस्त्रपणे
 14. स्वउत्सङ्गेः
 15. कतरिं
 16. बि. एम्. श्रीं
- V. 4 × 1 = 4
17. कं
 18. कः
 19. कया
 20. किं
 21. (अ) का भाषा
(आ) कस्य

22. ಇಂದ್ರದ್ವೀಪ, ಕಶೇರೂಮಾನ್, ತಾಮ್ರವರ್ಣ, ಗಭಸ್ತಿಮಾನ್ ಹಾಗೂ ನಾಗದ್ವೀಪ ಇವು ಐದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದ್ವೀಪಗಳು
Indradweepa, Kaseruman, Tamravarna, Gabhastiman and Nagadweepa are five famous islands.
23. ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಕ್ಷಸನು - "ಎಲೈ ಮಹಾಪುರುಷನೇ! ಈ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಯಾರು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನೋ ಅವನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ (ನನ್ನ ಭಯದಿಂದ) ಸತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಮಹಾನ್ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ನೀನು ನಗುಮೊಗದಿಂದಿರುವೆ. ಯಾರ ಮರಣಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಿದೆಯೋ ಆತನ ಇಂದ್ರಿಯ ಗಳೆಲ್ಲ ಬಲಹೀನವಾಗುವುವು. ಆದರೆ ನೀನು ಅಧಿಕ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ನಗುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳು ನೀವಾರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.
The ogre, astonished to see Vikramaditya sitting happily on the rock, said: "From where have you come, virtuous man? Those who sit daily on this rock are dead with fright even before I arrive. But you are smiling. A man's physical and mental abilities droop and decline when he is about to die, but you are radiant beaming. So tell me who you are".
24. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಅನುಚರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆರೆದನು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯೋರ್ವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಗಂಧರ್ವವಿಧಿಯಂತೆ ವಿವಾಹವಾದನು. ನಂತರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ದೀಪವೊಂದನ್ನಿರಿಸಿ ಒಳಗೆ ಘೋರವಾದ ವಾನರನೋರ್ವನನ್ನು ಇರಿಸಿ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.
The prince got his servants to fetch the box for him, and immediately opened it out of curiosity. In it he saw the heart-enchanted girl, and he married her on the spot by the gandharva ceremony of marriage. He then set the box adrift on the Ganges, exactly as it was before, putting a lamp on the top of it, placing a fierce monkey inside.
25. ಅನುರಾಗೋದಯ ಎಂಬ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯಲ್ಲಿ ಯೌವನಾಗಮನದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ನಂತರ, ವಸಂತಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಧುಮಾಸದಂತೆ, ಮಧುಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸಚಿಗುರಿನಂತೆ ನವಪಲ್ಲವದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನಂತೆ, ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಮಧುವನ್ನು ಹೀರಿ ಮದವೇರಿಸಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯಲ್ಲಿ ನವಯೌವನವು
The description of the onset of youth in Mahasveta is found in the Tesson Anuragodaya', As Mahasveta came of age, adolescence bloomed in her body like the madhumasa' in Vasantha season, like the fresh shoots in madhumasa, of flowers on the new growth, of bees on the flowers.
26. ಕರ್ಣನು ಮಲಗಿರುವ ತನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಪರಶುರಾಮನ ತಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಕೀಟವು ಕರ್ಣನ ಉಬ್ಬಿದ ಎರಡೂ ತೊಡೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೋರೆಯಿಂದ ಸೀಳಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ತೊಡೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದನು
The Vajrakeeta episode occurs in the play fafafafa. Karna places the head of his preceptor on his lap to ensure that he has a sound sleep. At that moment, an insect called Vajra begins to bite the thigh of Karna. It starts eating his flesh and drinking his blood.
27. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು ದಯೆ, ದಾನ ಮಾಡುವುದು, ದೀನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವುದು - ಇವುಗಳನ್ನು ಸತ್ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ರತದಂತೆ ಆಚರಿಸುವರು.
Sweet and truthful speech, kindness, charity, protection of the oppressed, helping those who seek refuge, and association with the virtuous - these are the praiseworthy practices of a pious person.
28. ಸಂಸ್ಕೃತಾಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮಹೋದಯರಿಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ - "ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ನಮಗೆ ನೀಡಿರುವ ಬಳುವಳಿ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈಗ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತ ತದ ಸಲುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಅಧಃಪತನವಂತೂ ಸುನಿಶ್ಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಕಂಡು ಮೊಲೆಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಶಿಶುವನ್ನು ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದಂತೆ, ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನಂತೂ ಅವರು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಂತೂ ಪ್ರಶಸ್ತವೇ" ಎಂದು ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತು.
Sastri expressed his love for Sanskrit in these words: "Sanskrit and the treatises propounded therein is the

wealth given to us by our ancestors. We should not let that be destroyed. Nowadays we look towards 1 Western countries for everything. If we depend on those countries even for Sanskrit, then it is definitely the downfall of the country. If the study of Sanskrit is hampered) then it is like moving a child away from the mother's breast". It was his strong conviction that every student who studies other languages must compulsorily study

VII.

4 × 2 = 8

29. इदं वाक्यं परेषामपि रक्ष जीवितम् इति पाठात् उद्धृतम् । वाक्यमिदं राजा विक्रमादित्यः बकासुरं प्रति अवदत्

30. अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः । इदं वाक्यं शून्या मेऽङ्गुलि' इति पाठात् उद्धृतम् । वाक्यमिदं राजा दुष्यन्तः आश्रमवासिनं प्रति अवदत्

31. इदं वाक्यं महाराणाप्रतापः' इति पाठात् उद्धृतम् । वाक्यमिदं भामाशाहः राणाप्रतापं प्रति अवदत् ।

32. इदं वाक्यं 'अनुरागोदयः' इति पाठान् उद्धृतम् । वाक्यमिदं महाश्वेता मुनिबालकं प्रति अपृच्छत् ।

33. इदं वाक्यं 'विधिविलसितम् इति पाठात् उद्धृतम् । वाक्यमिदं कर्णः परशुरामं प्रति अवदत् ।

34. इदं वाक्यं 'कृष्णशास्त्रीमहोदयः' इति पाठात् उद्धृतम् । वाक्यमिदं कृष्णशास्त्री.महोदयः तस्य छात्रं प्रति अवदत् ।

VIII.

2 × 3 = 6

35. Purana Bharatham

ಎಲೈ ನಾರದನೇ! ಈ ಭಾರತದೇಶವು ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯು, ಇಲ್ಲಿ ಜನರು ಮೂರು ವಿಧವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು (ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಸಂಚಿತ ಆಗಾಮಿ ಅಥವಾ ಕಾಯಿಕ, ವಾಚನಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ಶುಭ, ಅಶುಭ, ಉದಾಸೀನ) ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

O Narada! People perform three types of holy acts (ನಿತ್ಯ, ನೈಮಿತ್ತಿಕ, ಕಾಮ್ಯ) here, the fruit thereof is enjoyed in the following order: enjoyment of desired pleasures, land and affluence.

36. Nirvimarsha hi Bheeravaha

ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಹೋದ ಸುಂದರವಾದ ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. : Once, when he entered a certain merchant's house to beg, he saw a beautiful maiden coming out with alms in her hand.

37. Vidhi Vilasitham

ಅಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀನೋರ್ವ ಸೂತನೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತವಾದರೆ, ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವವು. (5)

"While you are using your astra, if you get the feeling of being a sootha, then all your astras will be of no use. Now get out of here. You should suffer for the sins you have committed." (5)

38. Neethisaraha

ಮನುಷ್ಯನು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಧರ್ಮದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಾಣಿಯನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ದುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೆಟ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವುದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಜ್ಞಾನಾಮೃತ ಪಡೆದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಸಾರದ ಬಂಧನದಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

By hearing the scriptures recited, one learns the secrets of the religion. By listening to the talk of a scholar, an evil person gets rid of evil thoughts. And the advice of spiritual guru opens the doors of heaven and way to Nirvana or liberation beyond.

39. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಭಾರತವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮುದ್ರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಹಿಮಾಲಯದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಭಾರತ ವರ್ಷವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾರತವರ್ಷವನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದು ಭಾಗದಿ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇಂದ್ರದ್ವೀಪ, ಕಶೇರೂಮಾನ್, ತಾಮ್ರವರ್ಣ ಗಭಸ್ತೀಮಾನ್, ನಾಗದ್ವೀಪ, ಸೌಮ್ಯ, ಗಾಂಧರ್ವ, ವಾರುಣ ಇವು ಎಂಟು ಭಾಗಗಳು, ಸಮುದ್ರದಿಂದಾವೃತವಾದ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದ್ವೀಪವು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಈ ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸಾವಿರ ಯೋಜನಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಮಹೇಂದ್ರ, ಮಲಯ, ಸಹ್ಯ, ಶುಕ್ರಮಾನ್, ಮುಕ್ತಪರ್ವತ, ವಿಂಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಯಾತ್ರವೇ ಮುಂತಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರ್ವತಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಿಂಧು, ಚಂದ್ರಭಾಗ, ಶತದ್ರು, ವಿತಸ್ತಾ, ಇರಾವತೀ ಮತ್ತು ಕುಹು ಮುಂತಾದ ಪಾಪನಾಶಿನಿಯರಾದ ನದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಕಪಿಲತೀರ್ಥ, ಗೋಗ್ರಹತೀರ್ಥ, ಸೋಮತೀರ್ಥ, ಅಲಾಬುತೀರ್ಥ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯತೀರ್ಥ, ಕ್ರೋಡತೀರ್ಥ, ವಾಸುಕತೀರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಕೇಶ್ವರತೀರ್ಥ ಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇವೆ. ಭಾರತವರ್ಷದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯ, ಕೇರಳ, ಕುಲ್ಯ ಸೇತುಕ, ಮೂಷಿಕ, ಕ್ಷಪಣ ಹಾಗೂ ವನವ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಿವೆ.

Puranas occupy the place of pride in Indian literature. In the puranas we find geographical descriptions of our country. The sub-continent which is to the north of the ocean and to the south of the Himalayas is named Bharata. We learn that in this country of Bharata there are nine divisions. Since these divisions are separated by the ocean, they are not connected to each other. Indradweepa, Kaseruman, Tamravarna, Gabhastiman, Nagadweepa, Saumya, Gandharva, Varuna and Kamanika are the nine divisions. The ninth one, Kamanika, is surrounded by the ocean. From north to south this island measures 1000 yojanas. There are seven great mountains in Bharatavarsha namely, Mahendra, Malaya, Sahya, Shuktiman, Rksha Parvatha, Vindhya and Pariyatra. Great rivers like Ganga, Yamuna, Saraswathi, Chandrabhaga, Sindhu, Shatadru, Vitastha, Iravathi and Kuhu flow here. There a number of pilgrimage centres of which Kāpilatirtha, Gograhathirtha, Somatirtha, Alābutirtha, Mrithyunjayatirtha, Krodhatirtha, Vasukatirtha and Siddhakeshwaratirtha are famous. Pandyas, Keralas, Cholas, Kulyas, Setukas, Musikas, Kshapanas and Vanavasikas are the states of the southern territories.

40. ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಬೇರೆಯವರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೊರೆಯಾದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಯೋಗಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಪರ್ಯಟನೆಗೆ ಹೊರಡುವನು. ಅವನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಕಾಡೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತಲಾದುದರಿಂದ ಒಂದು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಕುಳಿತನ ವೃಕ್ಷದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಚಿರಂಜೀವಿಯೆಂಬ ಪಕ್ಷಿರಾಜನ ಮಗನ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಪಲಾಶನಗರದ ಜನತೆ ಬಕಾಸುರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದು, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಕುರಿತು ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಆ ದಿನ ಪಕ್ಷಿಯ ಮಿತ್ರನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸರದಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಪರೋಪಕಾರಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ತಕ್ಷಣವೇ ಹೊರಟು ವದ್ದಶಿಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಸಂತ್ಯಸಿ, ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ತಾನು ವದ್ದಶಿಲೆಯನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಕಾಸುರನು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಳಿತಿರುವ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆ ಯಿಂದ ತಾನು ಬಂದಿರುವ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪರೋಪಕಾರ ಗುಣಗ ಆಕರ್ಷಿತನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ವರವ ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ವರರೂಪವಾಗಿ ಕಾದಿತ್ಯನು ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯಭಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವು ಪ್ರಿಯವಾದುದೆಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರ ಜೀವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಪರೋಪಕಾರದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಜೀವಹರಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾನೆ

King Vikramaditya's qualities of magnanimity and doing good to others are described in the lesson 'uroratu zat olfaca'. Once, placing the burden of government on his ministers, Vikramaditya set out to travel abroad in the guise of a yogi. As he travelled, one evening the sun set while he was in a great forest, and he sat down for shelter under a tree. At the top of the tree lived an aged king of the birds named Chiranjivi. His sons and grandsons would go out every day in the morning to feed themselves, and return in the evening. Vikramaditya learnt from their conversation about a ogre in the town of Palasa, that would come every day to the town and devour any man he chanced upon. He also learnt that the people of the town had offered to give the ogre one person every day for food, to which the ogre had agreed. That day it was the turn of a Brahmin. The Brahmin was a friend

of one of the sons of Chiranjivi; so the bird was sad, After listening to the birds, the king went to the town of Palasa. There he saw the Brahmin who had come according to his turn. The king asked the man to leave and he himself sat on the rock. Astonished to see the king sitting smiling on the rock, the ogre asked him the reason for his happiness. The king responded that he was offering himself, of his own accord. He said that the good wish for the happiness of all. They grieve deeply in the grief of others, abandoning their own desires for pleasure and enjoyment.: The ogre was pleased by the king's conduct and asked him to choose a boon. The king asked him to give up eating humans and advised him to protect the life of others just as he would protect his own. Instructed by the king, the ogre gave up killing creatures from that time.

41.

'निर्विमर्शा हि भीरवः' ಎನ್ನುವ ಶಿರೋನಾಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಪುಕ್ಕಲು ಸ್ವಭಾವದವರು ಎಂದಿಗೂ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಪರಿವ್ರಾಜಕನು ಭಿಕ್ಷೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ವರ್ತಕನೋರ್ವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅನುಪಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಆತನ ಮಗಳು ಪರಿವ್ರಾಜಕನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಕ್ಕಸಬೆರೆಗಾದ ಆತನು ಕಾಮಪರವಶನಾಗಿ ಹೇಗಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಚು ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರ್ತಕನ ಮಗಳು ಕೆಟ್ಟಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳವಳೆಂದೂ, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಆಕೆಯ ಮದುವೆಯಾದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಸಂಸಾರವುಳ್ಳ ವರ್ತಕನು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ದೀಪವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಪುಕ್ಕಲು ಸ್ವಭಾವದ ವರ್ತಕನು ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಪ್ರಾಣಭಯದಿಂದ ಪರಿವ್ರಾಜಕನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವನು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವರ್ತಕನು

ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅನುಪಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ವರ್ತಕನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಗಾಂಧರ್ವವಿಧಿಯಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಪುಕ್ಕಲು ಸ್ವಭಾವದ ವರ್ತಕನು ಭಯಭೀತನಾಗಿ ಯೋಚಿಸದೇ ಕಪಟಿಯಾದ ಪರಿವ್ರಾಜಕನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'निर्विमर्शा हि भीरवः' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ.

The lesson 'निर्विमर्शा हि भीरवः' conveys the message that timid people are unreflecting and never analyse critically before they do anything. Once, a monk, living in a city named Makandika, on the bank of the Ganges, came to a certain merchant's house to beg. He saw the merchant's daughter coming out with alms in her hand. The monk, seeing that she was wonderfully beautiful, hatched a plan to get her. He told her father that his daughter had inauspicious marks and that they would all die if she were to marry. Hence he suggested that she be put in a box and be set adrift on the Ganges with a lamp kept on top of the box.

The timid merchant did not reflect on what the monk had said and out of fear agreed to do as the monk had directed. He put his daughter in a box and set it adrift on the Ganges. A prince chanced upon the box. He opened the box and saw the enchanting girl. He married her on the spot according to the gandharva ceremony of marriage.

Thus, the merchant, who was timid, and did not think before doing anything, set his daughter adrift without giving it a second thought. Hence the title is apt for the story.

42.

ಕಾಳಿದಾಸನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಬಂದೆ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಜೀವಕಳೆಯಿಂದ ತುಂಬಿವೆ. ಕವಿಯು ಆಯಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಅಂತರಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದೇ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಆಡಿಸಿರುವನೇನೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರವರೆಗೆ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ. ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ನಾಯಕ ದುಷ್ಯಂತ, 'T ssfÁ:' ಈ ಪಠ್ಯಭಾಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂಚುಕಿಯು 'ಲೋಕಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರಾಜನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ದುಷ್ಯಂತನ ಕರ್ತವ್ಯಪರತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಣ್ಣಾಶ್ರಮದಿಂದ ಬಂದ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ತಾನು ಲೋಕರಕ್ಷಕನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎನಿಸಿದ್ದರೂ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಣ್ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕುಶಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು' ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ದುಷ್ಯಂತನ ವಿನಯಪರತೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಶಾರ್ಙ್ಗವನ ಮಾತಿನಂತೆ 'ದುಷ್ಯಂತನು ಎಂದಿಗೂ ಸದ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವನಲ್ಲ.' ಪ್ರತಿಹಾರಿಯು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಕೆಯು ಅನುಪಮಲಾವಣ್ಯವತೀ' ಎಂದಾಗ 'Hava q[KH' ಪರಸ್ಪ್ರೀಯರನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಬಾರದು ಎಂಬ ದುಷ್ಯಂತನ ಮಾತು ಅವನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರ್ಯಾದೆ ಮತ್ತು ಸಭ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ದೂರ್ವಾಸರ ಶಾಪದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಅವಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಧರ್ಮ ಸಂಕಟದ ಪ್ರಸಂಗ, ಆಗ 'CIRಾಗಿ Haragh affaqafiKA: 'ಎಂಬ ದುಷ್ಯಂತನ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಅವನ ವರ್ತನಿಷ್ಠಾರವಾದುದೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಅವ ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು

The play 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' is extraordinary among all works of Kalidasa. Kalidasa is a past master in characterization. The characters that he has created come alive on the stage. He exhibits great skill in portraying, in particular, 'धीरोदत्त' characters. Dushyantha is the hero of 'Abhijnanasakuntalam'. 'शून्या मेऽङ्गुलिः' is an extract from 'Abhijnanasakuntalam'. It observes at the very commencement that a person who is responsible for governance seldom gets the opportunity to rest. This highlights Dushyantha's earnestness in governance. He welcomes personally the ascetics from Kanva's hermitage. He enquires about sage Kanva in the most venerable terms despite his being a monarch. These indicate the king's humility. When the doorkeeper observes Sakuntala entering the king's chamber, he impulsively comments on the beauty of the lady. The king immediately checks him with the comment 'Do not gaze at other's wife'. These words of Dushyanta bear strong testimony to his character, which respects the local traditions and the cultural ethos. Owing to Durvasa's curse, he repudiates Sakuntala. The conflict in the mind of Dushyanta is paraphrased in the statement 'दारत्यागी भवाम्यहो'.

43.

ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನು ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಭವಿಸಿದನು. ವೈರಿಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ಭೀತಿ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಆಹಾರ ಅಭಾವದಿಂದ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗೆಡುವಂತಾಯಿತು. ಇದು ಆತನಿಗೆ ಅತೀವ ವೇದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಒಂದು ದಿನ ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ಪತ್ನಿಯು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಲ್ಲಿನ ಬೀಜದಿಂದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬೆಕ್ಕಬೆಕ್ಕ ತುಂಡನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೂ ಸಹ ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ನೀಡಿ ಅರ್ಧ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಂದು ತಿಂದು ಅರ್ಧವನ್ನು ನಾಳೆಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮಮಯಿಯಾದ ಆ ತಾಯಿಗೆ ನಾಳೆ ಆಹಾರ ಸಿಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಆತಂಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಈ ರೀತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ಹಾಗೂ ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಆತನ ಇಡೀ ಪರಿವಾರ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಹಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರದ ಅಭಾವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕಿಯು ಆಗಷ್ಟೇ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಬಾಲಕಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಂಡನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ಪುಟ್ಟಬಾಲಕಿಯು ದುಃಖದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ ಜೋರಾಗಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಈ ಕರುಣಾಜನಕವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಠೋರ ಹೃದಯದ ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ಹೃದಯವೂ ಕರಗಿಹೋಯಿತು.

When they were staying in the forest, Rana Pratap's family had to face a lot of problems. The fear of the attack of the enemies on the one hand and the problems faced by his family due to lack of food on the other, caused him great anxiety and pain. One day his wife prepared rotis from the grains of the hay in the forest and served small pieces to the family members. She gave rotis to her children and ate only a half of the small piece of roti and instructed her daughter to keep the other half for the next day. She did so because she was not sure if food would be available the next day for her beloved daughter. His family led such a pathetic life. But, as his daughter had not taken proper food for many days, she started eating the piece of roti. But, a wild cat appeared suddenly, snatched the roti from her hand and ran away. The girl started crying loudly. This incident melted the stonehearted Rana Pratap.

'ಅನುರಾಗೋದಯ:' ಎಂಬ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಋಷಿಶಿಷ್ಯರಾದ ಪುಂಡರೀಕ ಹಾಗೂ ಗಂಧರ್ವ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಅನುರಕ್ತರಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪುಂಡರೀಕನ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾದ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯು ಆತನ ಗೆಳೆಯ ಕಪಿಂಜಲನಲ್ಲಿ ಪುಂಡರೀಕನ ಪೂರ್ವಾಪರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಬಳಿಕ ಪುಂಡರೀಕನು ಮುಗುಳ್ಳುತ್ತ, ಅವಳಲ್ಲಿ - "ಎಲೈ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಳ್ಳವಳೇ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇಕೆ? ನಿನಗೆ ಈ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳವು ಇಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ಬಳಸಾರಿ, ಪರಿಹಾತ ಕುಸುಮಂಜರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಾರೆ ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿದನು. ಅವಳ ಕಪೋಲಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಆತನ ಕೈಬೆರಳು ಕಂಪಿಸತೊಡಗುವುದು. ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಜಪಮಾಲೆ ಜಾರಿಬೀಳುವುದು. ಅದನ್ನು ಧಟ್ಟನೆ ಹಿಡಿದ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯು ತನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಲಜ್ಜಿತನಾದ ಪುಂಡರೀಕನು ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯ ಬಳಿ 'ಎಲೈ ಚಪಲೆಯೇ! ನನ್ನ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ನೀಡದೇ ನೀನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡಬಾರದು' ಎಂದು ಹುಸಿಕೋಪ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯು ತನ್ನ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಏಕಾವಲೀ ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು, 'ಭಗವಾನ್! ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ, ಪುಂಡರೀಕನ ಕೈಗೆ ಅದನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಲ್ಲೇ ದೃಷ್ಟಿನೆಟ್ಟ ಪುಂಡರೀಕನು ಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುಂಡರೀಕ-ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯರ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕವಿಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

When Pundarika, the son of an ascetic, and Mahasveta, the daughter of a Gandharva king, met the first time, they fell in love with each other. The intimate conversation that followed is beautifully described in the lesson 'ಅನುರಾಗೋದಯ:' which is an excerpt from Bana's 'Kadambari'.

Mahasveta was attracted by the charm of Pundarika. She enquired with his friend Kapinjala about Pundarika's lineage as also about the flowers Pundarika was having on top of his ears. After Kapinjala had answered her questions, Pundarika smiled at her and said, "O curious maiden, why do you trouble yourself with all this questioning? If you like its fragrance so much, please have it for yourself". He came towards Mahasveta and removing the flowers from his ears placed them on hers. Her body was thrilled at the touch of his hands. As for Pundarika, his fingers trembled owing to the pleasure derived from the touch of her cheeks. He seemed unaware of the rosary slipping from his trembling fingers. She caught the rosary before it fell to the ground and playfully put it around her own neck, feeling as if she was being clasped round the neck by him with his arms thrown around. As Pundarika did not realize what had happened, his friend Kapinjala chided him with friendly anger for losing his self-control. Pundarika, feeling somewhat abashed and pretending to be angry, told Mahasveta, "Without giving back my rosary you shall not move even a single step from this place". Mahasveta removed what she thought was the rosary from around her neck and placed it in his hand. He looked fixedly at her face and his mind vacant, he accepted it not seeing what was given to him.

Thus, the romantic conversation between Pundarika and Mahasveta has been portrayed beautifully by Bana.

'ಸಾ ಶಾಂತಿ:' ಈ ಕಥೆಯ ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಡಾ|| ಶಿವರಾಮಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು. ಡಾ|| ಬಿ.ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಅವರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿರುವರು.

ಕಥೆಯ ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಥೆಯ ನಾಯಕಿ 'ಶಾಂತಿ' ಎಂಬ ತರುಣಿ. ಇಷ್ಟತ್ತರ ಹರೆಯದ ಈಕೆ ಸೌಂದರ್ಯವತಿ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಡಿಯ ಸನಿಹವೇ ತರುಣನೋರ್ವನು ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವಳ ಅನುಪಮ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸದಾ ಆಕೆಯ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಶಾಂತಿಯು ಇವನ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತನ್ನ ಪತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧವಿರುವುದರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಂದಿರುವಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ಸಂಸ್ಕಾರಪೂರಿತ ಸದ್ವರ್ತನೆಗೆ ಆ ತರುಣನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶವು 'ಶಾಂತಿಯ' ಮೂಲಕ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ.

'ಸಾ ಶಾಂತಿ:' is a story originally written in English by Dr. Sivaramakrishnan. It was translated into Sanskrit by Dr. B.S. Ramakrishna Rao.

The heroine of the story, as the very title suggests, is a young lady called Shanthi. She was very beautiful and was in her twenties. Owing to circumstances she was working in a garment shop. A young man worked in an office close to that shop. He was enraptured by her beauty, and his mind would be engrossed in her thoughts always. Once, Shanthi came to his office and sought his blessings as it was her husband's first death anniversary the next day. Her cultured behaviour destroyed the evil in his mind and transformed him. Thus, the story 'ಸಾ ಶಾಂತಿ:' gives the message that one should respect women in the society.

46.

'कृष्णशास्त्रीमहोदयः' ಎಂಬ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ನಾವು ಸಾತ್ವಿಕರಲ್ಲ, ತಾಮಸಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರು. ಕ್ಷಮಾಶೀಲರೂ, ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೂ ಆಗಿರದೇ, ಹೇಡಿಗಳು ಪುಕ್ಕಲು ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿರುವೆವು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಲಿ, ಯುದ್ಧವಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಬದುಕು ಎನ್ನುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ಸು, ಧೈರ್ಯ, ಸೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಏಳಿ! ಜಾಗೃತರಾಗಿ! ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ! ವೀರರಸದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿ! ಉತ್ಸಾಹಪೂರ್ಣವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ! ಧರ್ಮದ ಕುರಿತು ಕಠಿಣವನ್ನು ಸರ್ವತ್ರ ಪಸರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ದೇಶ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಜನರ ಕುರಿತು ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಿ. ನೀವೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯೇ ತಪಸ್ಸು. ಅಲಸ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದಿ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ. ಪ್ರೀತಿ ಇರಲಿ, ಏಕತೆಯಿರಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ."

Prof. A.R. Krishna Sastri's advice to his students is brought out in the lesson 'कृष्णशास्त्री महोदयः'.

Sastri used to advice his students thus: "We are not satviks. We have Tamasa character. We have forgiving nature but we are timid. We don't need politics or war. In the battle of life we need courage, patience and self-respect. Stand up. Awake. Be enlightened. Strive to get what is good. Listen to stories of heroes and fill your mind with enthusiasm. Spread the wisdom of dharma. Have respect for your country and your people. You are students. For you, learning itself is penance. Give up laziness. Read the history of our country. Think about the progress of our country. Be united. Let good happen to you all".

PART-D

X.

243)

- 1) श्रीकृष्ण आकृति
- 2) न + कर्मण
- 3) अर्थो + अति
- 4) आशयैव
- 5) समीकृतयम्

244)

- 1) इन्द्रः इति वीथः
- 2) परमै अनुग्रहः / परैका अनुग्रहः
- 3) जनाकीर्णः
- 4) कर्मनीयकृपा
- 5) आर्गवात्मन

245)

- 1) न. पं. श.
- 2) स्त्री. तू. श.
- 3) त्रि. च. श.
- 4) पु. व. श.

246)

- 1) नद. म. श.
- 2) नद. उ. श.
- 3) नदी. म. श.
- 4) विधिनिष्क. प्र. श.

247)

- 1) अलान
- 2) न्यय
- 3) सतक्य
- 4) तुमुन २५३ न्यय

52. पत्रिकाम् आरब्धवान् ।
पत्रिकाम् आरब्धम् ।

OR

निर्वार्यतां हृदयम् । निवारयतु हृदयम् ।

53. (अ) कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा
अत्र उपमालङ्कारः ।
तल्लक्षणम् - 'उपमा यत्र
सादृश्यलक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः । OR

(आ) अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ।
अत्र उर्थान्तरन्यासालङ्कारः ।
तल्लक्षणम् - 'उक्तिरर्थान्तरन्यासः स्यात् सामान्यविशेषयोः' ।

54.

ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಂವರ್ತ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಂದರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕವೇ ಸಮರ್ಥವಾದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಶಾಶ್ವತರೂಪವಾದ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಯಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದುವರೋ, ಅವರು ಅತೀ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಾಳೆಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭೂರ್ಜಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ನಂತರ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಚಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

Books are communicating tools. Book is the ideal place to collect many subjects in an ordered manner. We can do permanent communication through books. The one who reads a lot will get more and more knowledge. In historic times people used to write on palm leaves. Once the printing technology was invented books became more famous.

55.

3) ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಷ್ಣು ನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ನಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾ ಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಛಿಣ್ಣಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ!

Kartikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is his elder son. Kubera, the lord of wealth is his friend. Parvathi, the mother of Universe is his wife. Parvatharaja, the king of mountains is his father-in-law. Nandi is his vehicle. Virabhadra is his chief of army. In spite of all this Lord Shiva begs. What a destiny!

ತಾರಕಾಸುರಂ ಸಂಹತಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಃ ಶಿವಸ್ಯ ಕನಿಷ್ಠಃ ಪುತ್ರಃ । ವಿಘ್ನನಿವಾರಕಃ ಗಣೇಶಃ
ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಪುತ್ರಃ । ಸಂಪದಃ ಅಧಿಪತಿಃ ಕುಬೇರಃ ಪರಮಮಿತ್ರಮ್ । ಜಗನ್ಮಾತಾ ಪಾರ್ವತೀ ಪತ್ನೀ ।
ಶ್ವಶುರಃ ಪರ್ವತರಾಜಃ । ತಸ್ಯ ವಾಹನಂ ವೃಷಭಃ (ನಂದಿ) ತಸ್ಯ ಸೇನಾ ಪ್ರಮುಖಃ ವೀರಭದ್ರಃ ।
ಏತಾದೃಶಂ ಕುಟುಂಬೇ ಪರಶಿವಃ ಭಿಕ್ಷಾಟನಂ करोति । ಕೀದೃಶಃ ವಿಧಿವಿಪರ್ಯಾಸಃ ।

(धेनुः प्रकृत्या परमा स्राष्ट्री भवति) (अन्वयाः चत्सः समीपे तिष्ठति) (प्रत्यहं गोपालः द्विवारं क्षीरं दोग्धि) (गावः प्रीत्या हरितानि वृणानि खादन्ति) (धेनुना क्षीरं मधुरं वर्तते) (गोमयं, गोमूत्रं, घृतं, दधि, क्षीरं च 'पञ्चगव्य' मिति प्रख्यातम्) ८

प्रश्नाः

- i) धेनुः प्रकृत्या कथं भवति ?
- ii) चत्सः कुत्र तिष्ठति ?
- iii) गावः प्रीत्या किं खादन्ति ?
- iv) धेनुना क्षीरं कथं वर्तते ?
- v) किम् पञ्चगव्यमिति प्रख्यातम् ?

SRS RESIDENTIAL PU COLLEGE

JEE MAINS (slot-1) RESULTS-2023

No. of students Qualified for JEE Advanced : 64

99.06

Percentile

H S JAYANTH

OASIS AIR 10 OLYMPIAD

97.70%

SUSHANT GUNKA

96.12%

PRANAV D

96.04%

NARULA ANSHUMAN

95.00%

MISHRA ANSHUMAN

92.87%

SUDHANSHU KRISHNA

92.46%

RISHABH

92.25%

RISHABH

91.31%

RISHABH

90.52%

RISHABH

90.05%

RISHABH

 09.07% ACHYUTHA B	 08.81% ANSHU KUMAR S	 07.57% SHREYA S BHO	 07.54% SHRUTI D S	 07.24% SUJAN BAM	 07.24% CHINMAYEE A N	 08.00% LEVANYA T	 08.07% VARUNTH M J	 08.00% RAKSHITHA B BALLE	 05.73% YASHASWI J N
 05.73% SUDHANSHU KRISHNA C	 08.81% MEGHANA R C	 08.17% NEEL D	 04.75% VIDYA S	 04.54% NITHIN V	 04.38% DISHA G	 03.54% PRANATHI D	 03.07% ANSHU R D S	 02.88% MANYA JAIN	 02.17% CHINMAYEE
 01.21% SANYA SINGH	 00.10% DIVYANSH S	 00.10% POOJA D	 00.10% SRIJANA C A	 00.11% VANDANA L Y	 00.26% PRIYANKA C	 00.70% SANKSHITA R E	 00.01% CHETAN AN	 00.00% MOHAMMED SOUHAIL	 00.00% KRITIKA R
 02.15% RAHUL S	 02.64% NISHANT G B	 02.15% VAISHNAVI C S	 01.89% RISHABH	 00.88% MISHRA PRACHI	 00.45% SRIVIDYA	 00.22% SRINIDHI			

OUR PREVIOUS BEST

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

05 Achiever
68 - 56
07 Surabhi

No of NITS

18

No of ICAR

14

(Under 1000 Marks)

Exclusive Batches -

IIT-JEE, NEET, K-CET, CA-CMA

9900000811, 9901852435

7353787333

Register Online : www.srspucollege.in

SRYES

Don't just follow the path
We lead the way you expect to go

We congratulate all the Achievers & the teaching staff

SRS PU COLLEGE, CHITRADURGA

Committed to carve the path of success...

NEET | K-CET CRASH COURSE -2023

- Result Oriented & highly Organized Coaching for sure success
- 52 days for **K-CET & JEE** and 36 days for **NEET**
- Everyday 90 minute session for **K-CET** in each subject.
- Everyday 120 minute session for **NEET & JEE** in each subject.
- Every fourth day is cumulative test of excellence.
- Counselling, Subject wise performance analysis to motivate the students to excel in **NEET/ K-CET**
- Result of test of excellence is announced on the same day.
- Tests of Excellence are followed by 15 exclusively designed Grand tests at the end for **K-CET**
- Tests of Excellence are followed by 10 exclusively designed Grand tests at the end for **NEET & JEE**
- Training in Practical's for BSc. Agri., Horticulture, Vet. Science, Etc... Is also given for 15 Days for 200 Marks.
- Assistance for additional exams is also given.
- Resource persons are from various places.
- Holidays for all students on **K-CET** exam days.

COURSE COMMENCES ON 25 – March - 2023

(COMPUTER SCIENCE students can join after their BOARD EXAM)

Detailed schedule with all topics, time, date and tests is given on the first day of commencement. College has an efficient teaching Brigade & the best of study and reference material. We do not engage in an experimental kind of work properly planned Schedule with an efficient teaching and practice have yielded us very good results. College has evolved its best Coaching Expertise in its 14 years of service.

SCHEDULE-01

Teach- test & discuss method with practice sessions.

SCHEDULE-02

Grand Test everyday- Test paper discussion & additional DPP discussion with extended practice

SRS has designed both schedules carefully to expose Students to competitive ambience. Students have to be prepared to choose any one. Shifting from one to the other is not entertained.

Date of K-CET

21 & 22 May

Date of NEET

07 - May

Date of JEE (II slot) Mains

07 to 12 April

Date of JEE Advanced

06 June

Register online @ www.srspucollege.in | 9900000811,

SRS – We lead the way you aspire to go....

SRS Residential PU College

Hospet Road, N.H.-13 , CHITRADURGA -577502

SRS EXAMS ALERT

SL	EXAMINATION	LAST DATE FOR REGISTRATION	EXAM CONDUCT BY	WEBSITE
1	K-CET	07 Apr	Karnataka Examination Authority	https://keasollac.karnatakagovt.in
2	VITEEE	31 Mar	Vellore Institute Of Technology	https://viteee.vit.ac.in
3	JEE Mains (slot II)	12 Mar	National Testing Agency	https://jeemains.nta.ac.in
4	BITSAT	09 Apr	Birla Institute of Technology and Science	https://bitsat.bits.ac.in
5	COMED-K	24 Apr	Karnataka Professional Colleges Foundation	https://www.comedk.org
6	AIFSET Forensic Science	25 Mar	All India Forensic Science Entrance Test	www.aifset.com
7	NEET	06 Apr	National Testing Agency	https://medical.nta.ac.in
8	CA-Foundation	01 July	The Institute of Chartered accountants of India	https://www.icai.org
9	MET	22 May	Manipal Entrance Test	https://manipal.edu/dates/entrance
10	ICAR	30 Mar <small>(Extended Duration)</small>	National Testing Agency	https://chit.srisatth.ac.in

SRS NEET/ K-CET CRASH COURSE-2023

Begins from - 24 March

SRS- We lead the way you aspire to go...